

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 178. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Janko Strnad — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrto strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Možata beseda poštenega gorenjskega moža.

Slavno uredništvo „Gorenjca“!

Prosim, da v prihodnji številki „Gorenjca“ objavite sledeče:

Izjava.

Podpisani tem potom izjavljam pred pričami, da jaz pod nobenim pogojem ne kandidiram na liberalni program, in izjavljam, da so me liberalci proti moji lastni volji postavili za kandidata v okrajih Kranj — Škofja Loka.

Spoštovanjem

Luže, dne 4. dec. 1913.

Matevž Barle,
posestnik, Luže 4.

Jožef Kristanc i. r.
pos. in trg. v Srednji vasi 16,
p. ča.

Anton Umnik i. r.
posestnik v Šenčurju 20,
p. ča.

Pripomba uredništva. Mi smo že zadnjič povedali, na kakšen način je bil g. Matevž Barle na „Novi Pošti“ v Kranju postavljen za kandidata. Izvedeli smo potem, da se je g. Barle proti mojem izjavil: „Jaz nisem liberalec; nisem še nikdar liberalno volil in nikdar ne bom“. Lahko ga je tedaj pogrelo, ko so najbolj svinjski liberalni listi začeli priporočati njega kot svojega pristaša. Temeljito se je g. Barle z zgoraj navedeno izjavo otrebil vsiljivih liberalcev, kar je tudi pouk za g. Jozo Novaka na Jami.

Volilci, Gorenjci!

Pretekli ponedeljek ste v splošni skupini pomedli, da korumpirano liberalno stranko. Pokazali ste, da pri nas še ni prišel čas, da bi se podirale cerkve in duhovniki poganjali iz dežele, kakor se godi to v krajih, kjer imajo moč liberalne stranke.

Prihodnji torek, dne 9. decembra, vam bo kmečkim možem zopet stopiti na bojno polje. Vršile se bodo namreč volitve iz kmečke skupine. Kmetje, pokazite, da se vam stуди tista stranka, ki je tedaj, ko je vladala v deželni zboru, dajala za kmečke namene le borih 600 kron podpore na leto, ki je dajala kmetom knof, svojim koritarjem pa groš! V ponedeljek, kmetje, vsi na volišče za našo ljudsko stranko! Kličite vas vaša stanovska dolžnost. Pokažite svetu, da ste ena sama močna armada, proti kateri ni sile, ki bi jo premagala. Zapišite na glasovnico imena naslednjih kandidatov.

Okraj Kranj—Tržič—Škofja Loka, ki voli dva poslanca: Franc Demšar, drž. poslanec, Češnjica, Ivan Zabret, posestnik, Bobovek.

Okraj Radovljica—Kranjska Gora: Jos. vitez Pogačnik, drž. poslanec, Podnart.

Okraj Kamnik—Brdo: dr. Janez Krek, drž. poslanec, Ljubljana.

Ljubljana—Vrhnik: Franc Povše, drž. poslanec, Ljubljana, in dr. Ivan Šusteršič, deželni glavar, Ljubljana.

Postojna—Logatec: Franc Drobnič, župan Nova vas, in dr. Ignacij Žitnik, drž. poslanec, Ljubljana.

Vipava—Idrija: Bogomir Perharc, župan, Vipava.

Novo Mesto—Krško: Josip Zorc, župan, Kandijski.

Trebnje—Višnja gora—Žužemberk—Mokronog—Litija—Radeče: Franc Košak, župan, Grosuplje, dr. Evgen Lampe, dež. odbornik, Ljubljana in Ivan Vehovec, župan, Žužemberk.

Kočevo—Ribnica—Lašče: Anton Lovšin, posestnik, Jurjevica 34, in Karol Škulj, kaplan, Ribnica.

Črnomelj—Metlika: Karol Dermastija, učitelj slov. trg. šole, Ljubljana.

Kmetje, volilci gorenjski! Okoli vas se bodo te dni vlačili razni ljudje z medenimi ustmi in širili laži proti S. L. S. Povejte tem hinavcem, da njihovi kompanjoni na Dolenjskem in Notranjskem hujskajo tamošnje kmete, naj ne volijo kandidato S. L. S., ker da ta skrbi samo za Gorenjsko. Pokažite vrata ljudem, ki hujskajo drugod, da dežela za vas Gorenjce preveč žrtvuje! Pokažite vrata ljudem, ki hočejo, da bi Gorenjska od dežele ničesar ne dobila! Na vaših glasovnicah naj bodo zapisani samo kandidati, ki vam jih priporoča S. L. S.

Po prvi bitki.

Prva bitka med S. L. S. in njenimi svobodomiselnimi sovražniki se je končala s sijajno zmago zavedne armade S. L. S.

Liberalci in njihovi pomočniki socijalni demokratje so se vrgli s pravo besnostjo v volilni boj. Pograbilo so vsa, tudi najpodlejša sredstva, da bi izvilili naši stranki nekaj mandatov. Na tisoče letakov so nasuli po cestah, hiše in svinjace prelepili z lepaki. Posluževali so se vseh mnogih lumparij, toda zaman. Ljudstvo ve, kako se mu je godilo tedaj, ko je veljalo načelo: liberalcem (to je škricem) groš, klerikalcem (to je kmetom) pa knof!

Liberalci so v svoje laži in svojo surovost tako zaupali, da so se nadejali, če ne takojšnje zmage, pa vsaj ožjih volitev v radovljiškem, kamniškem, belokranjskem in notranjskih okrajih. Še v soboto so pisali liberalni listi o tem. Zgodilo se je pa drugače! Ožje volitve bodo res, toda v Ljubljani, v tisti liberalni trdnjavi, ki so jo imeli liberalci za tako svojo trdnjavo, da se jim je zdel že samo poizkus naše stranke, v Ljubljani kandidirati, velika predrznost.

V splošni skupini je izid isti, kakor je bil pri zadnjih državno-zborskih volitvah l. 1911. Le v postojnskem okraju je S. L. S. nazadovala za nekaj nad 1000 glasov. Vzrok je pa samo to, ker je l. 1911. kandidiral v tem okraju obceprijubljeni kanonik g. dr. Žitnik, proti kateremu se niso niti liberalci upali resno nastopiti. Velike njegove zasluge za ta okraj, tudi liberalci sami priznavajo. Letos pa kandidira g. dr. Žitnik v kmečki kuriji. Kandidat g. dr. Pegan pa kandidira šele prvič v okraju. Par sto glasov je naša stranka izgubila v radovljiškem okraju, ker so mnogi „za špas“ volili strica. V nekaterih okrajih je pa celo napredovala, kakor v logaškem in ribniškem okraju.

Kandidatje S. L. S. so dobili v celi deželi 50.894 glasov; liberalci, vstevši Ljubljano 22.148 glasov in soc. demokrati 4911 glasov. Socijalisti so nazadovali za 1535, ki so jih dobili liberalci. Kakor se vidi, bodo socijalisti svoje bratstvo z liberalci plačali s tem, da se bodo popolnoma poliberalili in tako izginili v žrelu kapitalizma. Slovenska Ljudska Stranka je pa izšla iz boja skoro z istimi glasovi, kakor l. 1911. Ko bi se bilo v nekaterih krajih nekoliko bolj agitiralo, bi ne bilo nobenega nazadka. Kako sijajno je Slo-

venska Ljudska Stranka porazila svobodomiselnih kompanjone, kaže številka, ki pove, da ima naša stranka 28.710 glasov več, kakor pa liberalci. Ne svinjske laži, ne Johance in Kamile niso mogle omajati zaupanja, ki ga ima naše ljudstvo do svoje ljudske stranke.

Najbolj klavrno vlogo so igrali v ti borbi liberalci v Kranju. Organizirali so študente in kranjske komije, da so letali po vaseh in lepili na vseh oglih lepake z liberalni kandidatom. Na lumparijski način so hoteli ljudi prevarjati. Na lepkih s kandidatom S. L. S. so prelepili samo ime našega kandidata S. L. S. so prelepili, da bi ljudje mislili, da je Franc Dolenc naš kandidat. Toda naše ljudstvo ima v glavi nekoliko več, kakor mu prisojajo kranjski liberalci. Zato se ni dalo preslepiti. Iz Kranja so speljali nekaj centov raznih letakov in lepakov.

V Naklem se je plakatarjem nekaj primerilo: ženske so jih nagnale z burklami, ko so lepili rdeče plakate na tuje zidove. Tudi v Predosljih so dobili, kar jim je šlo. Ko so s silo hoteli popati, so se jim fantje pogumno upri ter povedali Pepetu in njegovim juristom, da koncesija za lepljenje še ne da pravice, če gospodar ne dovoli. Vsled tolikega truda so bili kranjski liberalci prepričani, da bo naš kandidat propadel. O tem so bili tako gotovi, da so na to zmago cel ponedeljek pili. Zgodilo se je pa po stari navadi, da kandidat, ki dobi v Kranju večino, propade drugod. Če bodo hoteli biti Kranjci kdaj zmagovalci, jim ne preostane drugega, kakor voliti s S. L. S. Liberalna stranka je prevmazana, da bi se naše ljudstvo taki umazani cunji pridružilo. — Madežev te stranke ne more oprati niti Fockovo milo, ki je baje tako dobro, da napravi zamorca belega.

Izid deželnozborskih volitev v splošni kuriji.

Volilni okraj Kranj—Škofja Loka.

Oddanih glasov 7175, od katerih je dobil kandidat S. L. S. prof. E. Jarc 5052, liberalni kandidat Franc Dolenc pa 2.044 glasov. Naš kandidat ima tedaj 3.008 glasov večine nad liberalcem Dolencem. V nastopnem podajamo pregled po občinah. Številke v oklepajih kažejo število glasov l. 1911, ko je za S. L. S. v državni zbor kandidiral Fr. Demšar, za liberalce pa Strojenc.

	1913	1911	1913	1911
Glasov	Jarc	Dolenc		
Cerklje	522	444	(420)	73 (100)
Hrastje	106	79	(62)	27 (42)
Javorje	157	136	(128)	20 (22)
Kranj	416	105	(84)	309 (245)
Mavčiče	193	141	(163)	43 (25)
Naklo	276	209	(260)	63 (37)
Oslca	399	248	(231)	146 (84)
Poljane	319	174	(195)	144 (143)
Predoslje	382	266	(256)	102 (100)
Predslvor	377	350	(364)	26 (2)
Selca	733	598	(582)	136 (214)
Smednik	250	241	(199)	4 (33)
Sora	101	87	(79)	12 (21)
Sorica	248	203	(236)	43 (52)
Starca Loka	558	347	(371)	202 (185)
Strazišče	308	229	(257)	74 (116)
Sv. Jošt	130	82	(67)	47 (69)
Šenčur	348	222	(285)	124 (171)
Škofja Loka	308	153	(173)	155 (143)
Trata	344	270	(288)	73 (80)
Velesovo	109	73	(58)	35 (—)
Voglje	104	93	(75)	11 (42)
Zminc	317	198	(231)	118 (84)
Železniki	164	104	(97)	57 (83)

Volilni okraj Kamnik—Brdo.

Oddanih glasov 6471. Kandidat S. L. S. Ivan Lavrenčič je dobil 4846 glasov, liberalce A. Slokar 1529, razcepljenih 96, neveljavnih 179. — L. 1911 je dobil g. dr. Krek 4832, liberalca Sršen in dr. Tavčar pa 1810.

	S.L.S.			S.d.
	Glasov	Lavrenčič	Slokar	
Blagovica	238	188	50	—
Brezovica	92	75	17	—
Breznlca	95	75	17	—
Dob	94	47	47	—
Doi	120	65	50	—
Dolsko	219	154	65	—
Domžale	354	195	136	—
Drtlja	117	104	13	—
Homec	248	202	46	—
Ihan	148	146	1	—
Kamnik	369	222	145	—
Krašnja	142	104	38	—
Krtina	84	41	43	—
Loke, Jelovče,				
Podhruško	240	212	26	—
Lukovica	241	187	50	—
Lukovce	275	224	51	—
Tunice	408	351	36	—
Mengeš	236	178	58	—
Moravče	350	301	41	—
Moste	330	271	59	—
Nevlje	130	98	25	—
Peče	110	84	26	—
Pravce-Rafolce-Sp.	276	162	105	4
Koseze				
Radomlje	160	134	26	—
Šmarca	167	146	21	—
Šmartin-Hrušovka-				
Zgornji Tuhinj	271	239	32	—
Spitalič	211	199	6	—
Trzin	272	177	95	—
Trojane	247	164	71	2
Vir	209	68	41	—
Vodice	165	254	95	—
Zlatopojje	94	86	8	—

Volilni okraj Radovljica-Tržič-Kranjska Gora.

Vseh oddanih glasov 6855. Kandidat S. L. S. Ivan Piber je dobil 3990 glasov, liberalce Kržišnik 1654, soc. demokrat Pintar 1164 glasov, 47 glasov je bilo razcepljenih, 448 neveljavnih. L. 1911 je dobil posl. S. L. S. Pogačnik 4323, liberalce dr. Triller 795 in soc. dem. dr. Dermota 1380 glasov. Piber ima večine 2336 glasov.

	S.L.S.			Križišnik	Pintar
	Glasov	Piber	Križišnik		
Begunje	155	73 (105)	82 (60)	—	(3)
Bela Peč	170	59	12	84	(29)
Boh. Bistrica	429	231 (296)	174 (85)	24	(37)
Bled	281	137 (188)	131 (98)	11	(44)
Breznlca	266	110	112	44	(81)
Dovje	250	160 (174)	43 (13)	47	(34)
Gorje	549	465 (460)	27 (13)	57	(296)
Jesenice	918	388	234	296	(2)
Kamna Gor.	94	80 (100)	12 (—)	5	(218)
Koroška Bela	501	204 (281)	68 (5)	229	(31)
Kovor	210	105 (141)	65 (1)	26	(68)
Kranjska G.	283	113 (170)	25 (13)	13	(15)
Kropa	126	115 (116)	5 (1)	6	(34)
Lancovo	109	75	34	—	(15)
Ljubno	73	49	20	—	(13)
Lesce-Predtrg	202	59	128	13	(42)
Lom	156	150	—	—	(15)
Mošnje	263	142	121	—	(2)
Mojstrana	256	166	43	47	(31)
Podnart-Ov-					(62)
siše	197	70 (155)	101 (10)	22	(166)
Radovljica	109	54 (64)	45 (51)	10	(15)
Ribno	269	145	116	—	(2)
Srednja Vas	451	386	63	2	(31)
Sv. Ana	104	43 (53)	57 (7)	4	(62)
Sv. Križ	354	245 (311)	85 (11)	16	(166)
Tržič	444	232 (246)	86 (37)	126	(166)

Izid v ostalih volilnih okrajih.

Ljubljana.

Kandidat S. L. S. Kregar 1526 glasov, Turk 2684, Kristan 842, Brandt 444, praznih 140 glasov.

Ljubljanska okolica.

Oddanih veljavnih glasov 7590.

Kandidat S. L. S. Mihael Dimnik je dobil 4626 glasov, liberalce And. Knez 1917, socialni demokrat Anton Kristan 965 glasov, 82 razcepljenih, 218 neveljavnih.

Kandidat S. L. S. je zmagal nad liberalci z večino 2709 glasov, nad obema nasprotnikoma z večino 1744 glasov.

Okraj Litija—Višnjagora—Radeče.

Število oddanih veljavnih glasov 7111. Kandidat S. L. S. dr. Ivan Zajc je dobil 4642 glasov,

liberalce Taufer 1425, socialni demokrat E. Kristan 887 glasov, 175 razcepljenih, 159 neveljavnih.

Kandidat S. L. S. je zmagal nad liberalcem s večino 3217, nad obema nasprotnikoma strankama pa z večino 2330 glasov.

Vrhnik—Logatec—Idrija—Cerknica.

Oddanih veljavnih glasov 7984. Kandidat S. L. S. Anton Kobi je dobil 4958 glasov, liberalce Fr. Majdič 1934, socialni demokrat Ivan Štraus 1053 glasov, razcepljenih 39, neveljavnih 232.

Kandidat S. L. S. je zmagal nad liberalci z večino 3024 glasov, nad obema nasprotnikoma strankama pa z večino 1971 glasov.

Postojna—Senožeče—Ilirska—Bistrica

—Vipava—Loč.

Število oddanih veljavnih glasov 8877. Kandidat S. L. S. dr. Vladimir Pegan je dobil 5480 glasov, liberalce Gašpari 3106, razcepljenih 291, neveljavnih 444.

S. L. S. ima večine nad liberalnim kandidatom 2374 glasov.

Okraj Novo Mesto—Črnomelj—Metlika.

Oddanih veljavnih glasov 7243.

Kandidat S. L. S. Alojzij Mihelčič je dobil 5331 glasov, liberalce Amat Škerlj 980, liberalce Josip Fleischman 792, razcepljenih 140, neveljavnih 137.

Kandidat S. L. S. je zmagal nad liberalci z večino 3559 glasov.

Okraj Kočevje—Vel. Lašče—Ribnica—

Žužemberk.

Število oddanih veljavnih glasov 6746.

Kandidat S. L. S. Fr. Jaklič je dobil 5487 glasov, liberalce Fr. Andolšek 983, razcepljenih 276, neveljavnih 291.

S. L. S. ima večine nad liberalnim kandidatom 4504 glasove.

Okraj Krško—Kostanjevica—Mokronog—

Trebnje.

Število veljavnih oddanih glasov 8128.

Kandidat S. L. S. Iv. Hladnik je dobil 4956 glasov, liberalce Mat. Kožar 1292, Fr. Zupančič 1808, razcepljenih 72, neveljavnih 113.

Naš kandidat je torej nad dvema liberalcema zmagal z 1856 glasovi večine.

DOPISI.

Iz Železnikov. V zadnji številki „Gorenjca“ smo brali, da je letos Gorenjsko zelo poplavila plakatarska povodenj. Tudi pri nas nismo bili brez nje. A trajala je samo mala časa. Par dni pred volitvami sta neko noč pobarvala dva znana naša liberalca skoro ves trg s plakati. Z laterno sta hodila okrog in pacala po hišah. Ko so v jutro ljudje zagledali, s kakšnim kandidatom so zaznamovane hiše, so takoj potrgali vse plakate. Tako je šel ves trud marljivih liberalcev po vodi. Še boljši odgovor na svojo vsiljivost so pa dobili na dan volitve. Izid volitve je namreč pokazal, da je padel v našem trgu liberalni duh. Pri zadnjih občinskih volitvah je bil najbrže na višku svoje moči. Ljudje, ki niso še popolnoma pokvarjeni, ne bodo držali z liberalci.

Trboje. Kar smešno je, kako so liberalci napenjati vse svoje sile, da bi rešili pogina svojo trho stranko. V četrtek 27. nov. je „Brkerez“ iz Kranja vozaril dva liberalna študenta iz Kranja skozi vasi Hrastje, Prebačevo, Trboje in Smednik. Kdo sta tadva „liberalna misijonarja“ bila, bi morda vedela povedati „Plajbesov“ študent in pa sin prejšnjega glavarja Pirca. Kaj ne? Seboj sta pa imela Potuškovoga Pepeta, da je vso pot lepil po vaseh plakate z liberalnim kandidatom Fr. Dolencem. — V Trbojah ga je prilepil na Mrvčev hlev; je menda hotel pokazati, kam spada liberalna garda, pa na prazno Čadežovo bajto, ki je polna stare ropotije. Tudi značilno za liberalizem, kam pravzaprav spada — med staro ropotijo. Takoj, ko so ljudje opazili tihotapsko prilepljene liberalne plakate, so jih s smehom in nevoljo pometali v blato.

Iz Križa pri Tržiču. Volitve v splošni skupini so pokazale, da križka občina trdno stoji v taboru S. L. S. Združeni svobodomiselnih nasprotniki so bili prepričani, da bodo zmagali. Toda kakšno razočaranje, ko je bil razglašen izid volitev: Piber 245, Kržišnik 85, Pintar 16, praznih glasovnic 7, en glas razcepljen! Niti ene tretjine oddanih glasov niso nasprotniki spravili skupaj. Zastonj je vodja liberalcev na Pibrovem shodu zadnjo nedeljo poizkušal delati zgago, zastonj je bil liberalni shod isti dan popoldne pri Jaki na

cesti. Liberalni dohtar Fettih iz Ljubljane in notar iz Tržiča sta zastonj kazala Trebušnika Križanom. Volilci so v pondeljek pokazali, da niso tako neumni, kakor jih imajo za neumne liberalci. Vse laži, vsi letaki, vse zastonj! — Gorenjci so brihtni. Ko so „neodvisni“ lagali, da pri teh volitvah ne gre za vero, ampak za gospodarstvo, so rekli: Kako pa to, da socialni demokratje skupaj z liberalci agitirajo? Saj je vendar gospodarski program socialnih demokratov liberalnemu nasproten kakor voda ognju in noč dnevu. Gospodarska načela socialne demokrate in liberalce ločijo in jih nič ne družijo. Družijo jih verska ali pravzaprav protiverska načela, kakor: s smrtjo je vsega konec, večnosti ni, pekla ni, duhovnikov ni treba itd. Da, da, enakost v protiverskih načelih jih je skupaj spravila, in tako so socialni demokrati v ogromni večini dali svoj glas liberalcu. — Ko so liberalci agitirali s tem, da izgubi S. L. S. gospodarstvo v deželi, če se ji iztrgata vsaj dva mandata, pa so rekli naši; kdo bo pa potem gospodar v deželi? Ne S. L. S., ne liberalna, ampak Nemci. Peščica nemških graščakov bo vladala. Zakaj liberalci se bodo zvezali z Nemci in bodo potem popolnoma odvisni od Nemcev. Tako torej! Na r o d n o -napredna stranka nas hoče spraviti v nemško sužnost! — Kaj ne, naši volilci niso tako neumni, kakor jih imajo za neumne liberalci! To bodo pokazali tudi v terek. Pogorela bodeta liberalna kandidata. Socialni demokrati naši pa so pokazali, da so jako nezavedni. Zdaj sami ne vedo, ali so napredovali ali nazadovali od zadnjih državnozborskih volitev l. 1911. Takrat so imeli 62 glasov, letos pa samo 16, ker so drugi oddali svoje glasove liberalcu. Zavednih socialnih demokratov je torej pri nas zelo malo. In to je dobro. In če se liberalci in socialni demokrati še tako družijo, S. L. S. še ne bodo pozobali.

Podbrezje. Dne 30. nov. 1913 je predaval g. prof. Fr. Komatar v našem izobraževalnem društvu o Napoleonu, njegovi slavi in njegovem porazu. Predaval je jako zanimivo. Slike so bile krasne.

Bohinjska Srednja Vas. Tudi v naš sicer mirni planinski kot pod Triglavom so zapljuskali valcvi volivnega viharja. Hinavski liberalizem tupatam poizkuša pri nas svojo srečo, a vedno zastonj. Tudi sedaj se mu je primerilo isto. Vse, kar je bilo sploh mogoče, so poizkusili liberalci, da bi omajali v ljudstvu zaupanje do našega vrlega poslanca g. Pibra, ki žrtvuje vse svoje moči za blagor ljudstva. Vsi vemo, kaj je storil Piber za Bohinj, za naše planine, našo živinorejo. Vemo pa tudi, kaj ima Bohinj od Trebušnika. Zastonj je bil Trebušnik zadnje tedne skoraj vsak drugi dan v Bohinju, zastonj obetal, da izpremeni stare konje v lepe, mlade in rejene, zastonj se preplavil celo zgornjo dolino z liberalnimi lepaki, zastonj je nagnal Mijo Grobotek z Bistrice vso liberalno gardo z Alfonzom Mencingerjem na čelu ravno na predvečer volitve na shod v Srednjo Vas. Shod se je vršil v Grobotkovem „hotelu“, ker v čeh gornji dolini niso mogli dobiti lokala za liberalni shod. Naše zavedno ljudstvo se je norčevalo iz nesramnih liberalnih lažij in potrgalo s hiš vse liberalne lepake, pri volitvi pa je oddalo ogromno večino svojih glasov za S. L. S. Kaj čuden vtis o nepristranosti volivnega komisarja g. Lojzeta Rihteršiča pa je dobilo ljudstvo, ker je ta imenoval v volilno komisijo ravno dva glavna pristaša nasprotne stranke. — Zgornja bohinjska dolina me hoče imeti za poslanca“ je vpil Trebušnik po Gorenjskem. Toda zgornja bohinjska dolina ne mara ne njega ne liberalne stranke, ampak bo poskrbela tudi v bodoče, da se bo takim in enakim Trebušnikom pot na njihov politični Triglav končala že takoj v njegovem vznोजu.

Novice iz jeseniške doline:

Volilni boji so bili na Jesenicah in Savi zelo hudi. Socialni demokrati in liberalci so kar besneli v svoji strankarski zagrizenosti. Zadnjo soboto in nedeljo so sklicali socialni demokrati dva shoda in liberalci enega. Vsi njihovi govorniki brez izjeme so napadali tako besno in tako zlobno Slov. Ljud. Stranko, da se je moral vsak pošten človek, ki še ni popolnoma izgubil razsodnosti, zgražati nad zagrizenostjo naših nasprotnikov. Agitacija je bila pri nasprotnih strankah silna; a vkljub temu je dobil naš poslanec g. Piber večino. — V nedeljo 30. novembra zvečer je priredilo društveni večer naše katoliško društvo. Udeležilo se je shoda zelo veliko število naših somišljenikov. Govoril je domači g. župnik o volilnem boju. Opisal je na kratko liberalno in socialno-demokratsko stranko z verskega stališča. — Splošno smo pa opazili pri naših somišljenikih premalo agitacije!

Demonstracija. Dne 1. decembra zvečer je napravila od socialnih demokratov in liberalcev nahujskana tolpa demonstracijo na Jesenicah. Razgrajala je nekaj časa na cesti, a naposled je odšla razgrajat pred župnišče. Vsi pošteti Jeseničani — tudi nekateri razsodnejši naši nasprotniki — obsojajo to huronsko vpitje in barbarsko početje.

POLITIČNI PREGLED.

Dr. Laginja o Adriji. V delegaciji je dr. Laginja rekel: Mornarica naša ima namen, brani vzhodno Adrijo brez pogojno proti vsakomur. Brez vzroka je Avstrija naredila mogoče, da ž njo vred nadvladuje vzhodno Adrijo neka moč (Italija), ki nima niti v Dalmaciji, niti v Primorju, niti v novoustvarjeni Albaniji ničesar iskati.

Za italijansko vseučilišče v Trstu delajo Italijani v Avstriji in Italiji veliko šuma. V Trstu in Gorici so bile demonstracije, ki so se končale s spopadi med Italijani in Slovenci, da je morala policija vmes poseči. Na Tirolskem imajo demonstracije Italijanov veleizdajniški značaj, ker prihaja podpihovanje z one strani meje.

Novi ban hrvaški baron Skerlec je prišel te dni v Zagreb. Zastopstvo mesta ga je na kolodvoru slovesno sprejelo. Volitve za hrvaški sabor bodo 16. decembra.

Izseljevanje s Hrvaške v Ameriko se bo z novo vladno naredbo zelo omejilo. Mladenci, ki so dolžni iti še na vojaški nabor, bodo morali imeti posebno dovoljenje honvedskega ministra in hrvaškega bana, če se bodo hoteli izseliti. Sicer bodo pa tudi druge osebe mogle dobiti dovoljenje za izselitev le proti temu, če bodo vložile kavicje 100 do 1000 kron.

Državni zbor na Nemškem je sklenil z veliko večino glasov nezaupnico državnemu kancelarju, ker so v Alzaciji vojaške oblasti kršile zakon. Demonstracija je bila v Strassburgu. Nevolja ljudstva se obrača proti cesarju, ki drži z vojaki.

Nemčija in Rusija sta prišli nekoliko navskriž zaradi tega, ker namerava Nemčija poslati vojaške instruktore v Turčijo. Pred kratkim je Kokovcev v Berlinu v tej zadevi oporekal.

Med Srbijo in Črno Goro se namerava napraviti tesna zveza. Obe državi bi imeli skupno armado, urejeno po srbskem sistemu. Napravila bi se carinska zveza, dobre prometne razmere, posebno z zgradbo železnice iz Srbije v kako črnogorsko pristanišče. Uredilo bi se na enak način šolstvo, sodstvo in politična uprava. Obnovil bi se v Peči srbski patrijarhat za obe kraljevini.

Na Bolgarskem so hudi boji ob pripravah za volitve. Socijalni demokratje so se postavili na protirusko stališče.

Rusija in Bolgarija. Rusija je sicer odsvetovala balkanskim državam vojno s Turčijo, ako bi imela namen Turčijo zelo oškodovati, vendar je v prvi balkanski vojni podpirala tudi Bolgarijo in ji je posodila 27 milijonov frankov, podarila 120.000 pušk in 50 milijonov patronov in car ji je iz svojega dal tri milijone frankov.

Kandidati Slov. Ljud. Stranke v mestih in trgih.

Za Ljubljano: Ivan Kregar, pasar in hišni posestnik, in dr. Lovro Pogačnik, deželni tajnik v Ljubljani.

Za Kranj in Škofjo Loko: Anton Sušnik, c. kr. profesor v Ljubljani.

Za Kamnik—Radovljico—Tržič: dr. Vinko Gregorič, primarij v Ljubljani.

Za dolenska mesta: Bogumil Remec, vodja Slovenske trgovske šole v Ljubljani.

Za Idrijo: Mihael Arko, dekan v Idriji.

Za Vrhniko—Postojno—Lož: dr. Janko Marolt, okr. zdravnik na Vrhniki.

NOVIČAR.

Pavovec in Kocmur. Najbolj se je gnal za liberalnega kandidata po Prečosljih Pavovec v Britofu. Obletal je vse hiše in trosil laž. Pravil je kmetom, da mu je eksekutor Kocmur iz Kranja povedal, da se je po posredovanju klerikalnih poslancev bogatinom dohodarina odpisala in da jo bodo plačali ubogi kmetje. Seveda so kmetje to laž verjeli, ker se je Pavovec skliceval na eksekutorja, ki te reči dobro ve. Preiskava bo pokazala, kdo se je lagal in zakaj.

Surovost. Na volišču v Pungertu v Kranju je kontroliral volilce zaupnik liberalne stranke

g. Rudolf Kokalj. Ko je oddal glas g. Mih. Eržen star., je vprašal Kokalja neki priganjač volilcev, če je Mih. Eržen ml. že volil. In Kokalj se je odrezal: „E, saj je vseeno, saj sta tako oba farška!“ Stranka, ki pošilja takega suroveža na volišče kot svojega posebnega zaupnika, stoji nizko.

Za proporcionalni sistem pri deželno-zbornih volitvah se ogrevajo sedaj ljubljanski liberalci. Tem ljudem ni mogoče prav storiti. Če se tudi za občinske volitve, n. pr. v Kranju, uvede proporcionalni sistem, bo liberalce v Kranju obliki kurji pot, ker bo nad občinsko gospodarstvo prišla kontrola; liberalne Ljubljančane pa obliki kurji pot, ker tak sistem in kontrola že imajo. Nedavno so se ti liberalci z vso silo upirali proporcionalnemu sistemu, ki je drugače res najbolj pravičen, ker je vzel nekaj oblasti tistim, ki so prej kričali: „Mi samo in samo mi!“

Ali naj duhovniki delujejo v javnosti? O tem vprašanju ima seveda odločilno besedo „Slov. Narod“. Zadnje soboto je „Slov. Narod“ prinesel notico, s katero napada duhovnike, ker delujejo v javnosti, češ da so se dali k temu zapeljati po nespametnih politikih, in zahteva, da naj se vrnejo nazaj — na leco in pred altar, kjer je njih mesto. V isti številki „Slov. Naroda“ pa stoji tudi članek, v katerem prav ta list kaže posebno zadovoljnost, da se duhovniki zanimajo za narodno gospodarstvo. Pripoveduje namreč o sestankih, katere napravlja g. dvorni svetnik pl. Šuklje za ustanovitev sladkorne obrtnosti na Kranjskem. Z vso častjo našteva duhovnike, ki so se udeležili teh sestankov, in imenuje veleposestnika in dekana Schweigerja v Leskovcu, potem župnike v Krškem, v Dragatušu, v Crnomlju itd. Pod gotovimi pogoji je tedaj Narodovcem všeč, da duhovniki sodelujejo v javnosti. Taki pogoji so menda ti, da se o dobičnem delovanju poroča le v liberalne liste in da sodelujejo duhovniki pod vodstvom bivšega, ne pa sedanjega deželnega glavarja. Da bodo duhovniki pri delu zunaj cerkve bolj stanovitni ostali, bi bilo prav, ko bi ona zmešanost v „Narodu“ prenehala in ko bi stari ali pa mladi g. pl. Šuklje pisal „Narodu“, da naj nikar duhovnikov ne goni nazaj v cerkev, če hoče, da bodo sodelovali pri sladkorni obrtnosti in da bo gojitev slad pese, kakor pravi, zmagonosno prodirala med ljudstvo. Duhovniki so pametni ljudje in ne trpijo, da bi jih kdo za uho vlekel zdaj ven zdaj noter.

«V klavnico ne pojdemo!» Na nekem shodu je rekel pred leti dr. Tavčar o svoji stranki besede: „V klavnico ne pojdemo!“ Pa so vendar šli v mestno klavnico v Ljubljani zborovat dr. Tavčar in vsa kompanija. In je ondi ponujala kandidata Turka, bivšega grajsčaka na Golniku in odbornika „Glavne“, sedaj pa ravateljja pogrebov v Ljubljani. Prav v klavnici je dr. Tavčar priporočal Turka, kar je zelo pomenljivo. S Turkom je šla stranka v klavnico, kajti znana Turkova nesposobnost za ljubljanskega kandidata je pahnila napredno stranko v ožjo volitev. Pa ko bi tudi Turk jutri pri ožji volitvi s pomočjo socijalnih demokratov zmagal, bo on ostal pogrebnik stranke.

Z narodnostjo sleparijo liberalci še dandanes na Spodnjem Štajerskem in se imenujejo „Narodna stranka“. Tudi kranjski liberalci so se nekaj tako imenovali. Če smo rekli, da sleparijo z narodnostjo, nismo nič preveč rekli. Čemu se pa vežejo s socijalnimi demokrati! Ali jim ni znano, da so socijalni demokrati načelni nasprotniki narodnega čustva? In vendar se ž njimi dobro razumejo in lepo prijazno skupaj zborujejo. Seveda na teh zborovanjih narodnjaki ne zinejo besedice o narodnosti, da svojih zaveznikov ne razžalijo. Nedavno so bili tako skupaj na shodu v Trbovljah. Govorila sta dr. Kukovec, vodja narodnjakov, in Sitter, vodja nenarodnjakov.

„Die Wartburg“ se imenuje glavno glasilo luteranske propagande na Nemškem. V ta list sta spisala Kamila Theimer, ki gostuje pri g. Pavšlarju v Kranju, in listov urednik članek zoper dr. Kreka in katoliško cerkev. Uredništvu „Gorenjca“ sta privoščila en izvod tega lista, iz katerega razvidimo, da se je Kamila v Kranju že postarala, ker niti tega več ne ve, kakšno profesuro ima dr. Krek. Sicer se pa zahvalimo v prihodnje za neslane pošiljave, saj je itak znano, da zagrizeni nemško-luteranski list katoličanom želi le škodovati in Kamila tudi.

Grozne številke. Statistično je dokazano, da zbolijo na Dunaju vsako leto po 32% dijakov na spolnih boleznih. Kakšnega „svetovnega nazaranja“ so ti dijaki, ni povedano, lahko si pa mislimo. Ustanovilo se je na Dunaju posebno akademično društvo, v katerem deluje nad 150 zdravnikov, ki so specialisti za spolne bolezni in ki so obolelim dijakom proti malemu letnemu prispevku 1 K 20 vin. v pomoč. Res grozno! — Za rešitev mladine je pač treba še nekaj drugega, ne samo po ceni zdravnikov. Prepreči naj se — tudi na Slovenskem, preden pride sem veliko-mesna kuga — duševno okuževanje mladine, ki se za debelo vrši po veri in npravnosti sovražnih knjigah in časopisih. Ne zaničujejo naj se duhovni zato, ker oznanjujejo božje zapovedi. Strah božji je še vedno najcenejši in najboljši zdravnik!

Evharistični shod bo prihodnje leto od 9. do 14. septembra v Lurdu. Shod bo gotovo velikanski. Dne 23. novembra t. l. so imele v Parizu shod tiste osebe, ki so bile v Lurdu čudovito ozdravljene.

Hrvatsko slovenska narodna banka se je ustanovila v Zagrebu v pospeševanje industrije, trgovine in obrti. V odboru utemeljiteljev so Hrvati in Slovenci, med drugimi g. dr. Furlan v Ljubljani in gg. Peter in Vinko Majdič.

Stavbeni red je pretrd, ker zahteva, da za vsako najmanjšo popravo gospodar hiše mora najeti zidarkega ali tesarskega mojstra. Če je v gorski vasi kmetu veter razrukal streho in jo sam popravi, ga že lahko mojster ovadi; če mu kak izučen zidar brez mojstra malo popravo pri hlevu izvrši, je že globa. Mojstra je pa večkrat kaj težko dobiti. Imajo tudi mojstri svoja okrožja in zunaj določenega okrožja mojster ne sme dela prevzeti. To je za gospodarje večkrat mučno. Stavbeni red se mora omiliti.

Učiteljske službe. Kranjski deželni šolski svet je imenoval: M. Salbergerja za nadučitelja na Jesenicah, J. Vončino za učitelja v Starem Trgu pri Ložu, A. Suhadolnika za učitelja v Kranju in E. Tomašiča za nadučitelja v Ribnici.

Popravek. V zadnji številki je v sestavku „In še enkrat Prababica“ nekaj mučnih tisk. poprekov n. pr. Kršč. m. kršč., poklicom m. poklicem, v etičnih m. o etičnih, velem in mladeniškim m. velem nad, da je mati Jaromirjeva m. Berta, še „Pavli“ m. še o Pavli.

Na letni semenj v Kranju dne 1. novembra je bilo prigianih:

domače govodi	163	za pitane vole	84 v
bosenske	—	za srednje pitane vole	78—80
hrvaške	—	za nepitane vole	70—72
telet	3	za teleta	0-96 K
domačih prašičev	67	za pitane prašiče	1-10
hrvaških	—	za prašiče za rejo	1-20
domačih koz	—	za bosensko goved	0—
domačih ovac	1	za domače ovce	0—
Za 100 kg:			
pšenice	23	K detelja	1-60 K
rži	20	seno	7—
ječmen	19	pšenična moka	kg 0-37
oves	16	kaša	0-34
koruza	19	ješprenj	0-30
ajda	23	maslo	3—
proso	20	jajce	0-11
krompir	4	drva (trda) (klatra)	20—
fižol (rdeč)	28	drva (mehka)	10—
koks	30		

Godovi prih. tedna. Nedelja (7.) sv. Ambrozij, šk.; ponedeljek (8.) Brezmad. spoč. Mar.; torek (9.) sv. Peter; sreda (10.) Loretan. M. B.; četrtek (11.) sv. Damaz, pap.; petek (12.) sv. Sinezij; sobota (13.) sv. Lucija.

Knjigovoznica „Tiskovnega društva“ v Kranju (v škofiji)

se priporoča v vezavo vsakovrstnih šolskih knjig v trpežni vezavi. Posebno solidno in ceno vezanje knjig za šolske, ljudske in zasebne knjižnice ter čitalnice. Vezanje raznih zapisnikov, hranilnih in drugih knjižic ter izvrševanje vseh raznih del, ki spadajo v knjigovozni stroko.

Ostani vedno zvest dobremu,

ki se je koi tako obneslo. Jedilna mast „Ceres“ je znana pri vseh gospodinjah, ki morajo štediti, kot najbolj izdatna jedilna mast. „Ceres“ namreč ne vsebuje vode kakor druge masti. Jedilna mast „Ceres“ je popolnoma čista in zato mnogo izdatnejša. Pri vporabi se vzame vedno ¼ jedilne masti „Ceres“ manj nego kakor druge.

NOVEJŠE VESTI.

Berlin, 4. decembra. Državni kancelar Bethmann-Hollweg je dobil v državnem zboru z 283 glasovi proti 54 glasovom nezaupnico, ker se je potegnil za vojake, ki so v Zabernu surovo delali s civilisti. Kancelar je odšel k cesarju. Odstopil bo baje deželni namestnik grof Wedel. Kancelar ima bolj trdo kožo in ostane. V Parizu je pa te dni odstopilo ministrstvo, ko je le večina s 25 glasovi izrekla grajo zaradi neke oprostitve od davka.

Dunaj, 4. decembra. Tukaj je silno gosta megla. Poroča se iz raznih krajev o sneženih viharjih.

Pozor! „Slov. Ilustrovani Tednik“ prinaša slike svojih sotrudnikov. Po pisateljih sodimo, da bo list postal zelo liberalen in se bo za krščanske hiše. Nevarnost se bliža! Pozor S. L. S.!

Kmetje! Prihodnji torek imejte na glasovnici zapisano: **Franc Demšar**, državni poslanec na Češnjici, in **Ivan Zabret**, posestnik v Bobovku. — Kmečka zveza za kranjski okraj.

V „Ljudskem Domu“ v Kranju se bo igrala dne 14. t. m. zvečer lepa narodna igra „Graničarji ali nedolžna žrtev“.

Poučni del.

Umetni gnoj. „Kmetovaliec“ se pritožuje, da so gorenjske podružnice naročile malo umetnega gnoja. Na to pripomnimo, da se vsaj za kranjsko okolico po „Kmečki Zvezi“ v Kranju in trgovini „Merkur“ razproda vsako leto več vagonov umetnega gnoja. Sicer pa — ali bi ne bilo za enkrat bolj pametno nagrade dajati za gnojnične jame.

Kmetje, učite se računati na kubično mero! Ni zlepa kaka reč za gospodarja, ki ima kaj gozda, tako potrebna, kakor da zna računati na kubično mero — in to tudi brez vsakih bukvic — na pamet. Okrogel les se sedaj vže večinoma prodaja na kubične metre. Tukaj si kmet s tem znanjem, ki ga navadno ima, ne more sam pomagati, — veliko je, če zna zabiti tistana navodila, kar je tem lažje, ker so blodi redno dolgi po 4 m. Drugače je pri tramih, ki se tešejo še zunaj na stare cole in računajo na kubične črevlje. Tudi po Gorenjskem pričenjajo čemdalje bolj opuščati staro prodajo na deblu. Gospodar najame tesače in les pelje sam obrezan trgovcu, in vže lahko naprej ve, koliko bo dobil zanj, če ga le zna zračunati sam na kubik, koliko znaša. To bi bila prav lepa naloga za fanta v ponavljavnih šolah. Se bomo morda še oglašili.

Ribič z veliko polenovko na hrbtu je znamenje, po katerem se spozna prava Scottova emulzija

edina le ta je prirejena po preizkušeni Scottovi sestavi. Ker je pa mnogo več ali manj slabših ponaredb, katerih zavitek je tudi precej jednak Scottovi emulziji, zato pazite pri nakupu in zahtevajte Scottovo emulzijo z varstveno znamko „Ribič s polenovko“, vse druge ponaredbe pa odklonite.

Čena originalni steklenici je 2 k 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Edor pošlje 50 v. v znamkah na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., in vs. slikice na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev poleg lekarnar za potkušnje.

Wotan žarnice
najboljša kakovost,

katero porabijo najmanj toka ter se dobijo za 10, 16, 25, 32, 50 sveč, po 1.46 K pri trdkli

Ivan Savnik, Kranj

trgovina z manufakturnim in galanterijskim blagom na drobno in debelo.

Pozor! **Proda se** **Pozor!**

POSESTVO
in dva gozda
in več drugega zemljišča na
Rupl pri Kranju št. 13.

Več se izve istotam.

170 2-1

PISARNA

za urejevanje splošnih
gospodarskih zadev

J. Rozman, Kranj.

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komerc. zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah.
Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 129 52-16

Razširjajte „Gorenjca“!

Razveselite Vašo soprogo, Vašo hčer, Vašo nevesto z najlepšim božič. darilom
izvirnega „Singer“ šivalnega stroja,

ki se dobi v vseh naših prodajalnah, katere so označene z poleg stoječim **S** izveskom ali pa po naših potnikih.

Singer Co., delniška družba šivalnih strojev

Kranj, Glavni trg št. 119. 75 18-14

Naznanilo! Dovoljujem si slav. občinstvu vljudno naznaniti, da sem otvoril zalogo piva iz renomirane

pivovarne Göss

v Kranju, Kokriško predmestje, (Zeballova vila).

Svetovni sloves piva ter točna in kulantna postrežba dajeta mi upanje, da se gg. gostilničarji pridružijo v krog zadovoljnih odjemalcev in nudijo cenjenim gostom prvovrstno pijačo.

Priporočujoč se za oblla naročila z odličnim spoštovanjem

Fran Sitar,
zastopnik Gössove pivovarne.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem s 1. dec. prešel svoj

MODNI ATELJE

iz hiše št. 117, v g. Likozarjevo hišo št. 128, I. nadstropje ter se zahvaljujoč za dosedanjo blagohotno naklonjenost najuljudnejše priporočam tudi za nadaljna cenjena naročila.

Viljem Pfundner.

Dobro, zdravo, naravno istrijansko

črno vino belo

od 34 vinarjev liter naprej se dobi pri

V. Sandalj
Lupoglava, Istra.

164 10-3

Vzorci na zahtevo brezplačno in poštine prosto.